

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ & Β/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
2ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
(ΠΕ.Κ.Ε.Σ.)

Ταχ. Δ/ση: Κολοκοτρώνη 22
56430 ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ
Πληροφορίες: κ. Χριστίνα Σαββουλίδου
κ. Γιάννα Καλογερούδη
Τηλέφωνο: 2310643065
Fax: 2310643056
Ηλ. διεύθυνση: 2pekes@kmaked.pde.sch.gr
Ιστοσελίδα: <http://www.kmaked.gr/pekes/index.php/2pekes>

Σταυρούπολη, 10-05-2022

Αρ. Πρωτ.: 983

Προς:
Σχολικές Μονάδες Δευτεροβάθμιας και
Επαγγελματικής Εκπαίδευσης της Β΄
περιοχής Θεσσαλονίκης

Κοιν: 2ο ΠΕΚΕΣ Κεντρικής Μακεδονίας
Δ/ση Δ.Ε. Β΄ Θεσσαλονίκης

Θέμα: «Αξιολόγηση μαθητών και μαθητριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες»

Σχετ: ΠΔ 46/2016 (ΦΕΚ 74/Α΄/22-04-2016)
Ν. 3699/2008 (ΦΕΚ 199/Α΄/02-10-2008)
Ν. 4074/2012, (ΦΕΚ 88/Α΄/11-04-2012)
Ν. 4488/Τεύχος Α΄ (ΦΕΚ 137/13-09-2017)
Ν. 4823/2021 (ΦΕΚ 136/Α΄/03-08-2021)
21072α/Γ2/2003 (ΦΕΚ 303/Β΄/13-03-2003)
27922/Γ6/08-03-2002 (ΦΕΚ 449/Β΄/03-04-2007)
Φ.253/155439/Β΄/16-12-2009 (ΦΕΚ 2544/Β΄/30-12-2009)
23519/Γ2/01-03-2010 (ΦΕΚ 258/Β΄/15-03-2010)
28722/Γ2/12-03-2010 (ΦΕΚ 276/Β΄/16-03-2010)
28722/Γ2/12-03-2010 (ΦΕΚ 276/Β΄/16-03-2010)
48275/Δ3/02-03-2019 (ΦΕΚ 1088/Β΄/2019)

Τον τελευταίο καιρό και με την ευκαιρία των τελικών ενδοσχολικών εξετάσεων στα Γυμνάσια, Λύκεια και ΕΠΑΛ της Περιφέρειάς μας αναπτύσσονται προβληματισμοί και εγείρονται ερωτήματα για τη διαδικασία σε σχέση με τους μαθητές και μαθήτριες με **αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες**. Επειδή η ομάδα αυτών των παιδιών είναι ετερογενής ως προς τις διαγνώσεις και τις δυνατότητες και αδυναμίες, δεν υπάρχει κεντρικό νομοθέτημα για τον ακριβή τρόπο εξέτασης των παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Υπάρχουν διατάξεις σε διαφορετικούς νόμους ή/και εγκυκλίους.

Η βασική οδηγία για την υλοποίηση των εξετάσεων αυτών είναι η ανάγκη για **συνεργασία όλων των εκπαιδευτικών, Γενικής και Ειδικής Αγωγής** για τη δημιουργία ενός

ενθαρρυντικού κλίματος και υποστηρικτικού περιβάλλοντος με σκοπό να δοθεί η ευκαιρία στους μαθητές κι στις μαθήτριες να αναδείξουν τις δεξιότητές τους, στις απαιτήσεις των ενδοσχολικών και προαγωγικών εξετάσεων. [Καθηκοντολόγιο εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης 27922/Γ6/08-03-2002 (ΦΕΚ 449/Β'/03-04-2007) όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από την 48275/Δ3/02-03-2019 (ΦΕΚ 1088/Β'/2019)].

Η βάση της υλοποίησης των προαγωγικών και απολυτήριων εξετάσεων προφανώς είναι το ΠΔ 46/2016 (ΦΕΚ 74/Α'/22-04-2016) που γίνεται με την ευθύνη του/της Διευθυντή/Διευθύντριας και του Συλλόγου Διδασκόντων. Οι μαθητές και μαθήτριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, που αναφέρονται στο άρθρο 3 του νόμου 3699/2008 (ΦΕΚ 199/Α'/02-10-2008) εξετάζονται **γραπτά ή προφορικά** κατά περίπτωση και ανάλογα με τις δυνατότητές τους. 28722/Γ2/12-03-2010 (ΦΕΚ 276/Β'/16-03-2010, για το Γυμνάσιο), Φ.253/155439/Β'/16-12-2009 (ΦΕΚ 2544/Β'/30-12-2009 για το Λύκειο) κι 23519/Γ2/01-03-2010 (ΦΕΚ 258/Β'/15-03-2010 για το ΕΠΑΛ).

Ο νόμος 4074, ΦΕΚ 88/2012, (Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες) αναφέρει πως «Σε όλες τις ενέργειες που αφορούν τα παιδιά με αναπηρίες, **το συμφέρον του παιδιού είναι πρωταρχικής σημασίας**» και τα άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα για το σκοπό αυτό περιλαμβάνουν και «Την ενθάρρυνση, σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένων και όλων των παιδιών από νεαρή ηλικία, μιας στάσης σεβασμού των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες». Ακόμα, στο άρθρο 2 αναφέρεται σε προσαρμογές των διαδικασιών (και προφανώς και των εξετάσεων): με «εύλογη προσαρμογή (να) σημαίνει τις **κατάλληλες τροποποιήσεις και ρυθμίσεις**, οι οποίες δεν επιβάλλουν ένα δυσανάλογο ή αδικαιολόγητο βάρος, όπου απαιτείται σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, προκειμένου να διασφαλιστούν, για τα άτομα με αναπηρίες, η απόλαυση ή άσκηση, σε ίση βάση με τους άλλους, όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών».

Στη λογική αυτή ο νόμος 4823/2021 (ΦΕΚ 136/Α'/03-08-2021) λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του νόμου 4074/2012 στο άρθρο 11, αναφέρει ως έργο του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. την «... κατ' αποκλειστικότητα σύνταξη αξιολογικής έκθεσης για τους μαθητές της δημόσιας ή της ιδιωτικής εκπαίδευσης για τις **ειδικές ρυθμίσεις, διευθετήσεις ή εύλογες προσαρμογές**, όπως η **παροχή περισσότερου χρόνου, η χρήση υποστηρικτικών τεχνολογιών, η παροχή δια ζώσης διευκόλυνσης και η παροχή των θεμάτων σε προσβάσιμη μορφή**, ανάλογα με το είδος αναπηρίας ή τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και τους περιορισμούς που συνεπάγονται, για την απρόσκοπτη συμμετοχή στις **ενδοσχολικές, προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**, στις μεταγυμνασιακές και μεταλυκειακές σπουδές, στις εισαγωγικές πανελλαδικές εξετάσεις, καθώς και στις εξετάσεις για την απόκτηση του κρατικού πιστοποιητικού γλωσσομάθειας και του κρατικού πιστοποιητικού πληροφορικής.

Επισημαίνεται και υπενθυμίζεται στις Σχολικές Μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Γυμνάσια, Λύκεια, ΕΠΑΛ) πως σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 54 του νόμου 4823/2021 ΦΕΚ 136/Α'/03-08-2021 «8. Για ζητήματα που αφορούν διαδικασίες εξετάσεων οι σχολικές μονάδες, καθώς και οι επιτροπές εξετάσεων των μαθητών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες **υποχρεούνται να εφαρμόζουν** τις αξιολογικές εκθέσεις που συντάσσουν τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. και οι Ε.Δ.Ε.Α.». Αυτό πρακτικά σημαίνει πως σε όλες τις αξιολογικές διαδικασίες των εξετάσεων κάθε είδους στα Σχολεία Δευτεροβάθμιας οι παιδαγωγικές κατευθύνσεις προσαρμογής που αναφέρονται από το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. ή την

Ε.Δ.Ε.Α. στο Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης του μαθητή ή της μαθήτριας είναι **υποχρεωτικές** και όχι στη διακριτική ευχέρεια.

Επίσης, «Οι μαθητές με αναπηρίες (Α.Μ.Ε.Α.) αξιολογούνται με βάση τις **γενικές αρχές της αξιολόγησης**. Όσον αφορά τους σκοπούς της αξιολόγησης των ατόμων αυτών, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στις **δυνατότητες που ανέπτυξε και αξιοποιεί ο μαθητής σε σχέση με την καθημερινή ζωή**. Επίσης, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίνεται: α) στην **αρχή της ολόπλευρης εκτίμησης της παρουσίας του μαθητή**, ώστε η αξιολόγηση να μην εστιάζεται μόνο στις αδυναμίες του, β) στην **παρωθητική αρχή της αξιολόγησης** (ενθάρρυνση της προσπάθειας) και γ) στη **συσχέτιση των δεδομένων της αξιολόγησης με το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του κάθε μαθητή**. Θα πρέπει επίσης να συνεκτιμάται η επιτυχής παρακολούθηση της τάξης από το μαθητή, δηλαδή ο βαθμός της ένταξής του, καθώς σκοπός της αξιολόγησης είναι και η συγκέντρωση πληροφοριών για τη λήψη αποφάσεων σε σχέση με τις ειδικές εκπαιδευτικές παροχές που πιθανόν χρειάζεται ο μαθητής. 21072α/Γ2/2003 (ΦΕΚ 303/Β'/13-03-2003).

Στο άρθρο 86 του νόμου 4823/2021 (ΦΕΚ 136/Α'/03-08-2021) ορίζονται οι διαδικασίες, κατηγορίες και κριτήρια που συνεκτιμώνται για την αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή κατά τη διάρκεια των τετραμήνων κι επομένως και οι κατευθύνσεις των μαθητών και μαθητριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Για λόγους ένταξης και «ισονομίας» οι μαθητές και οι μαθήτριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες εξετάζονται **ταυτόχρονα με τους μαθητές της τάξης στην οποία ανήκουν και στα ίδια θέματα**. 28722/Γ2/12-03-2010 (ΦΕΚ 276/Β'/16-03-2010).

Οδηγίες – επισημάνσεις προς τους εκπαιδευτικούς Γενικής και Ειδικής Αγωγής για την εξέταση μαθητών με Αναπηρία ή/και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες και Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες στις προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις.

Οι υποψήφιοι μαθητές με Αναπηρία ή/και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες και Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες θα πρέπει κατά τη διάρκεια της εξέτασης να αντιμετωπίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι σε καλή ψυχολογική κατάσταση και να αποδώσουν σύμφωνα με τις γνώσεις και τις ικανότητές τους. Όταν ο/η εκπαιδευτικός αντιληφθεί ότι οι μαθητές αισθάνονται άγχος και στρες, είναι αναγκαίο να τους ενημερώσουν για τη διαδικασία αξιολόγησης και να τους καθησυχάσουν. Η διαδικασία της αξιολόγησης πρέπει να πραγματοποιείται με κατανόηση και διακριτικότητα με στόχο **την ενίσχυση και ενθάρρυνση των μαθητών**.

Συγκεκριμένες οδηγίες για την γραπτή ή προφορική εξέταση των μαθητών και μαθητριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες.

Οι διατάξεις που ορίζουν ακριβώς τη διαδικασία και τις ομάδες των μαθητών και μαθητριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως αναφέρθηκε πιο πάνω βρίσκονται στις υπουργικές αποφάσεις 28722/Γ2/12-03-2010 (ΦΕΚ 276/Β'/16-03-2010, για το Γυμνάσιο), Φ.253/155439/Β'/16-12-2009 (ΦΕΚ 2544/Β'/30-12-2009 για το Λύκειο) κι 23519/Γ2/01-03-2010 (ΦΕΚ 258/Β'/15-03-2010 για το ΕΠΑΛ), ως εξειδίκευση του άρθρου 4στ του νόμου 3699/2008 (ΦΕΚ 199/Α'/02-10-2008).

Προφορική εξέταση μαθητών και μαθητριών

Εξετάζονται προφορικά κατόπιν αίτησής τους οι μαθητές που αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση επειδή:

ι) είναι τυφλοί, σύμφωνα με τον Ν. 958/1979 (Φ.Ε.Κ. 191 Α΄) ή έχουν ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67% ή είναι αμβλύωπες με ποσοστό **αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67%**,

ιι) έχουν **κινητική αναπηρία τουλάχιστον 67%** μόνιμη ή προσωρινή, που **συνδέεται με τα άνω άκρα**,

ιιι) πάσχουν από **σπαστικότητα των άνω άκρων**,

ιιιι) πάσχουν από κάταγμα ή άλλη προσωρινή βλάβη των άνω άκρων που καθιστά **αδύνατη τη χρήση τους για γραφή**,

ν) παρουσιάζουν **ειδικές μαθησιακές δυσκολίες** όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμσία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία.

Σημειώνεται πως «**Δεν γίνονται δεκτές οι γνωματεύσεις οι οποίες αναφέρουν αναπηρίες ή μαθησιακές δυσκολίες διαφορετικές από εκείνες που αναγράφονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου**» (εδάφιο ζ).

Η αξιολόγηση των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες με προφορικές δοκιμασίες συνιστά μια διαφοροποιημένη προσέγγιση που απορρέει από τις διαφοροποιημένες διδακτικές πρακτικές που πρέπει να έχουν εφαρμοστεί προκειμένου να υποστηριχθούν μαθητές με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες. Πρόκειται για μαθητές ικανούς να παρακολουθήσουν το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της τάξης που φοιτούν, αλλά αντιμετωπίζουν δυσκολίες:

ο στη διαχείριση του χρόνου,

ο στο γραπτό λόγο

ο στην απόδοση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους με τους κοινούς τρόπους εξέτασης.

Η διαφοροποιημένη αυτή προσέγγιση κατά τη διαδικασία εξέτασης **διευκόλυνση της διαδικασίας** επίδειξης των γνώσεων του μαθητή ή της μαθήτριας που δυσκολεύονται να αποδώσουν με τους συνήθεις τρόπους, με τους οποίους αποδίδουν οι συνομήλικοί τους. Είναι διαφοροποίηση της αξιολόγησης. (Φιλιππάτου, 2013)

Γραπτή εξέταση μαθητών και μαθητριών

Σύμφωνα με το Νόμο 4488/Τεύχος Α΄ 137/13.09.2017, κεφάλαιο β«Κάθε φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υποχρεούται να διασφαλίζει την ισότιμη άσκηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ στο πεδίο των αρμοδιοτήτων ή δραστηριοτήτων του, λαμβάνοντας κάθε πρόσφορο μέτρο και απέχοντας από οποιαδήποτε ενέργεια ή πρακτική που ενδέχεται να θίγει την άσκηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ. Ιδίως, υποχρεούται.....γ) να παρέχει, όπου απαιτείται σε συγκεκριμένη περίπτωση, εύλογες προσαρμογές υπό τη μορφή εξατομικευμένων και κατάλληλων τροποποιήσεων, ρυθμίσεων και ενδεδειγμένων μέτρων, χωρίς την επιβολή δυσανάλογου ή αδικαιολόγητου βάρους, ε) να προάγει με θετικά μέτρα την ισότιμη συμμετοχή και άσκηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ στον τομέα της αρμοδιότητάς ή δραστηριότητάς του», μπορεί να τροποποιηθεί ο τρόπος εξέτασης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, και όχι το περιεχόμενο των εξεταζόμενων θεμάτων.

Τα θέματα αυτά ενδεικτικά μπορεί να έχουν τη μορφή:

- διαβαθμισμένης δυσκολίας,
- ερωτήσεις κλειστού τύπου,
- αντιστοίχισης,

- σύντομης απάντησης,
- συμπλήρωσης κενών κτλ.

με σημαντικότερο στοιχείο την άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές και μαθήτριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην πρόσβασή τους στην μαθησιακή διαδικασία 4823/2021 (ΦΕΚ 136/Α'/03-08-2021) άρθρο 54.

Στα σχολεία όπου λειτουργούν **Τμήματα Ένταξης ή Παράλληλη Στήριξη** προτείνεται η **συνεργασία** του/της εκπαιδευτικού ΕΑΕ της αντίστοιχης ειδικότητας με τους/τις εκπαιδευτικούς που συντάσσουν τα θέματα για τις εξετάσεις. Ο στόχος αυτής της συνεργασίας είναι η εύλογη προσαρμογή των θεμάτων και η τελική αξιολόγηση, λαμβάνοντας υπ' όψη τις μαθησιακές δυσκολίες ή τις Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες του/της μαθητή/μαθήτριας.

Ενημέρωση εκπαιδευτικών για τις γνωματεύσεις των μαθητών με αναπηρία ή/και Ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες.

Οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να εξετάσουν και να αξιολογήσουν τους μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες θα πρέπει απαραίτητα να έχουν ενημερωθεί από πριν για τις Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες /Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές από τη γνωμάτευση που αυτοί προσκομίζουν στο σχολείο. Θα πρέπει να γνωρίζουν επίσης τις τυχόν προτάσεις παρέμβασης και αξιολόγησης που προτείνει ο φορέας αξιολόγησης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. ή Ε.Δ.Ε.Α.) σε σχέση με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές ώστε να τις έχουν ήδη εφαρμόσει τόσο κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, αλλά και να τις λάβουν σοβαρά υπόψη κατά την περίοδο των εξετάσεων σχετικά με τον τρόπο και τη διαδικασία εξέτασης και αξιολόγησης των μαθητών αυτών.

Επειδή η αξιολογική έκθεση είναι εμπιστευτική και «χειριστής» του απορρήτου ο Διευθυντής/η Διευθύντρια του Σχολείου, θα πρέπει να γίνεται ενημέρωση με προσοχή και στοχευμένη.

Προφορική Εξέταση – Αξιολόγηση μαθητών στο Φάσμα του Αυτισμού (ΔΑΦ)

Η Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος, εξαιτίας της φύσης της (τριάδα διαταραχών, ρουτίνες, φοβίες) (Νότας, 2015` Wing, 1999) θέτει σημαντικά εμπόδια στα παιδιά που έχουν διαγνωσθεί με αυτήν αλλά και προκλήσεις για τους εκπαιδευτικούς στη διαδικασία της εξέτασης. Κατά την αξιολόγηση – βαθμολόγηση οι μαθητές με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος έχουν ανάγκη από πολύ συγκεκριμένες και προβλέψιμες διαδικασίες οι οποίες βοηθούν στη μέγιστη απόδοσή τους (π.χ. μπορεί να ζητήσουν να σταθούν όρθιοι ή μπορεί να αποδιοργανώνονται από το επίμονο βλέμμα). Οι ρουτίνες αυτές επιτρέπονται εφόσον δεν διαταράσσουν το «κλίμα» της εξέτασης.

Οι ερωτήσεις που τους απευθύνονται χρειάζεται να είναι: σύντομες και συγκεκριμένες, να δίνονται κατά μικρότερες περιόδους, να αποφεύγονται οι γενικού τύπου ερωτήσεις – παρατηρήσεις. Χρειάζεται να απευθύνονται παραινετικές ερωτήσεις, σε κάθε φάση της αξιολόγησης – βαθμολόγησης και να μεσολαβεί μικρός χρόνος αναμονής ή σιωπής προκειμένου οι μαθητές να απαντήσουν.

Αποφεύγονται ερεθίσματα που παρενοχλούν τους μαθητές με Δ.Α.Φ. να συγκεντρωθούν και αφορούν την ιδιαίτερη λειτουργικότητά τους ως προς τις αισθήσεις

τους (θόρυβοι ή συζητήσεις στο περιβάλλον της αίθουσας, αποφυγή βλεμματικής επαφής, μεταβολές του φωτισμού κλπ.). (Γιγουρτάκη, 2021)

Πιο κάτω αναφέρεται ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού Παράλληλης Στήριξης εφόσον έχει εγκριθεί για τον μαθητή ή την μαθήτριά.

Προφορικά σύμφωνα με τις παραπάνω εγκυκλίους εξετάζονται οι μαθητές και μαθήτρίες στην περίπτωση που έχουν διαγνωσθεί με συννοσηρότητα με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες. Μάλιστα η συγκεκριμένη Ειδική Μαθησιακή Δυσκολία (π.χ. δυσλεξία, δυσαριθμησία κλπ.) πρέπει να αναφέρεται σαφώς στην εισηγητική έκθεση του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. όπως επίσης και η προφορική εξέταση ως προσαρμογή 28722/Γ2/12-03-2010 (ΦΕΚ 276/Β'/16-03-2010, παρ. 1β για το Γυμνάσιο), Φ.253/155439/Β'/16-12-2009 (ΦΕΚ 2544/Β'/30-12-2009, παρ. 1βι για το Λύκειο) κι 23519/Γ2/01-03-2010 (ΦΕΚ 258/Β'/15-03-2010, παρ. 1βι για το ΕΠΑΛ).

Προφορική εξέταση – Αξιολόγηση μαθητών με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (Ε.Μ. Δ.) ή/και ΔΕΠ-Υ

Όσον αφορά στους μαθητές με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (Ε.Μ.Δ) προτείνονται τα εξής:

Οι μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία) αντιμετωπίζουν κυρίως δυσκολίες στη διαχείριση του γραπτού λόγου και στην αυθόρμητη παραγωγή γραπτού και ρέοντος λόγου (π.χ. δυσκολίες στην ανάγνωση μεγάλων κειμένων, ασυνέπειες ως προς την ορθή γραφή και τη σύνταξη, αγνόηση των συμβόλων τονισμού και στίξης, κλπ.). Για τον λόγο αυτό άλλωστε αξιολογούνται με προφορικές δοκιμασίες.

Καλό είναι οι ερωτήσεις που τίθενται κατά την προφορική εξέταση να διαβάζονται σιωπηλά από τους μαθητές και στη συνέχεια μεγαλόφωνα από τον/την εκπαιδευτικό, ώστε να παρέχονται οι απαραίτητες διευκρινίσεις και να γίνεται κατανοητό το περιεχόμενό τους.

Σε περίπτωση που οι μαθητές δεν έχει κατανοήσει την εκφώνηση του θέματος, τότε καλό είναι να αναδιατυπώνεται η ερώτηση. Προτείνεται η ενθάρρυνση της ανάπτυξης μιας απάντησης που δεν θεωρείται επαρκής με παροχή διευκρινίσεων, ενώ καλό είναι να τους προσφέρεται χρόνος, στην περίπτωση που αυτός ζητηθεί και είναι αναγκαίος.

Συχνά συνεμφανίζουν δυσκολίες στην συγκέντρωση και στην επικέντρωση προσοχής και απορροφώνται από τους θορύβους του «φόντου» (συζητήσεις στον διάδρομο, θορυβώδης κινητικότητα κλπ). Προτείνεται, ο χώρος όπου θα πραγματοποιηθεί ή γραπτή ή προφορική εξέταση να μην έχει πολλά οπτικά και ακουστικά ερεθίσματα. Όταν οι μαθητές κατά τη διάρκεια της προφορικής εξέτασης εμφανίζουν έντονα στοιχεία υπερκινητικότητας ή νευρικότητας, καλό είναι να διακόπτεται η διαδικασία εξέτασης με ένα ολιγόλεπτο διάλειμμα, ώστε να γίνεται «αποσυμπύεση» της έντασης με μια κινητική δραστηριότητα - διαδικασία μέσα στο χώρο.

Οι εκπαιδευτικοί προτείνεται να βοηθούν τους μαθητές με παραινέσεις και μη λεκτικές συμπεριφορές διαμεσολάβησης και επικοινωνίας για επαναφορά των μαθητών στο έργο τους και αποτροπής της διάσπασής τους όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο ως προς τη συγκέντρωση και ως προς την τήρηση του χρόνου και για να εξασφαλίζεται η αδιατάρακτη ροή της διαδικασίας (Γιγουρτάκη, 2021).

Ο Ρόλος του/της εκπαιδευτικού της Παράλληλης Στήριξης

Βασική προϋπόθεση για τη σωστή διαδικασία των εξετάσεων είναι η **συνεργασία** των εκπαιδευτικών Παράλληλης Στήριξης (Π.Σ.) με τους εκπαιδευτικούς γενικής αγωγής.

Σύμφωνα με το ο Ν. 4074, ΦΕΚ 88/2012 «Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες» ο Ν 4488/Τεύχος Α' 137/13.09.2017, κεφ. Β', «Κατευθυντήριες διατάξεις υλοποίησης της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες» άρθρο 61, παρ. γ, ε. αλλά και με ό,τι αναφέρεται στο καθηκοντολόγιο (27922/Γ6/08-03-2002 (ΦΕΚ 449/Β'/03-04-2007) όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από την 48275/Δ3/02-03-2019 (ΦΕΚ 1088/Β'/2019)), ο/η εκπαιδευτικός Π.Σ.:

- Παρευρίσκεται στην αίθουσα όπου ο μαθητής περιμένει να λάβει τα θέματα. Αφού δοθούν οι σχετικές εξηγήσεις από τον εκπαιδευτικό της γενικής αγωγής ο εκπαιδευτικός Π.Σ. διακριτικά θα διερευνήσει την πιθανότητα αν αρχικά χρειάζεται ο μαθητής κάποια περαιτέρω επεξήγηση επί των ερωτήσεων, **χωρίς να του υποδείξει ή να υπονοήσει την απάντηση**. Στη συνέχεια ο μαθητής καλείται να επεξεργαστεί τα θέματα.
- Ενημερώνει το μαθητή σχετικά με τον υπολειπόμενο χρόνο που έχει στη διάθεσή του καθώς συχνά οι μαθητές με ΕΕΑ ή /και ΕΜΔ δεν μπορούν να υπολογίσουν το χρόνο που τους διατίθεται.
- Αν πρόκειται για μαθητή με ΕΕΑ ή/και ΕΜΔ για τον οποίο υπάρχει εισήγηση για προφορική εξέταση, ο εκπαιδευτικός Π.Σ. τον συνοδεύει στον αρμόδιο καθηγητή, ώστε να εξεταστεί προφορικά.
- Κατά την προφορική εξέταση εκπαιδευτικός Π.Σ. **θα ενεργήσει επικουρικά** αν κριθεί χρήσιμο **να απλοποιήσει ή να μοιράσει ένα ρώτημα** σε μικρότερα μέρη, σε περίπτωση που ο μαθητής δεν κατανοήσει την ερώτηση ή πανικοβληθεί και χαθεί.
- Στην περίπτωση που εκπαιδευτικός Π.Σ. υποστηρίζει μαθητές που μπορεί να εξετάζονται ταυτόχρονα, παρευρίσκεται σ' αυτόν που **θεωρείται ότι είναι περισσότερο αναγκαίο**.

Βιβλιογραφία

- Γιγουρτάκη, Μ. (2021). Ενδοσχολικές και προαγωγικές εξετάσεις μαθητών με Αναπηρία ή και Ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / Ειδική Μαθησιακή Δυσκολία. ΠΕΚΕΣ Κρήτης. Φ2/2594/30-11-2021.
- Νότας, Σ. (2005). Το φάσμα του Αυτισμού, Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές. Ένας οδηγός για την οικογένεια. Λάρισα: Έλλα.
- Φιλιππάτου, Δ. (2013). Ο ρόλος της αξιολόγησης στη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Στο Σ. Παντελιάδου & Δ. Φιλιππάτου (επ.) *Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις & εκπαιδευτικές πρακτικές*. (σελ. 60-98). Αθήνα: Πεδίο.
- Wing, L. (1999). *The autistic spectrum: A guide for parents and professionals*. London: Constable.

Με εκτίμηση
Ο Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου
Ειδικής Αγωγής & Ενταξιακής Εκπαίδευσης

Δρ Μπότσιας Γεώργιος